

Uvodno izlaganje ministra ljudskih i manjinskih prava
Dr Suada Numanovića

Poštovani predsjedniče skupštine Krivokapiću,
Vaša ekscelencijo gospođo Braun,
Uvažene dame i gospodo,

Nakon obnovljene nezavisnosti 21. maja 2006, proces izgradnje države podrazumijevao je sveobuhvatni program zakonodavnih reformi i razvijanja institucija koji je pratio proces punog suvereniteta i približavanja zemlje evro-atlanskim integracijama. Kao rezultat i, između ostalog, potvrda ostvarenog napretka u uspostavljanju vladavine prava, poštovanju temeljnih prava i političkih kriterijuma za članstvo, Crna Gora je 29. juna 2012. otpočela pregovarački proces za punopravno članstvo u EU. Pregovarački proces će, kroz usaglašavanje pravne tekovine, primjenu normativnog okvira i redovan monitoring prakse poštovanja ljudskih prava i sloboda, voditi daljem napretku u primjeni zahtijevanih standarda Evropske Unije i Ujedinjenih Nacija.

Ljudska prava i slobode u Crnoj Gori garantovani su Ustavom Crne Gore, brojnim potvrđenim međunarodnim ugovorima, kao i nacionalnim propisima koji su na snazi u Crnoj Gori. Ustav Crne Gore garantuje multietnički sklad, štiti osnovna načela ljudskih prava i sloboda, i garantuje zaštitu političkih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava. Ustav garantuje i zaštitu seta posebnih manjinskih prava.

Najkrupniji korak u obezbjeđenju sistemskih uslova za borbu protiv diskriminacije u Crnoj Gori je učinjen donošenjem Zakona o zabrani diskriminacije, te novog Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda. U tom smislu, dozvolite mi da posebno istaknem ulogu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Dakle, uspostavljen je snažan institucionalni i zakonodavni okvir za borbu protiv diskriminacije u Crnoj Gori a ono što nam predstoji je njegova potpuna implementacija.

Edukacija i promocija antidiskriminatorskog ponašanja označene su kao kontinuirane aktivnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava u cilju poštovanja svih ljudskih prava, stvaranja podražavajućeg i tolerantnijeg okruženja i poštovanja različitosti drugoga.

Ovom prilikom želim da podsjetim da je Univerzalni periodični izvještaj o stanju ljudskih prava Crna Gora predstavila 28. januara u Ženevi, prvi put u kapacitetu zemlje članice Savjeta za ljudska prava UN. Prezentacija i interaktivna rasprava koja je trajala tri ipo sata protekla je uz generalnu ocjenu svih članica Savjeta da je Crna Gora postigla izuzetan napredak na planu izgradnje institucija sistema i poštovanja ljudskih prava od 2008. godine do sada.

Dame i gospodo,

Ustavom Crne Gore, Zakonom o manjinskim pravima i slobodama i drugim zakonskim aktima, kao i prihvaćenim međunarodnim dokumentima, stvoren je normativni okvir koji omogućava dalje unapređenje dobrih međunacionalnih odnosa u Crnoj Gori i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Usvojena strateška dokumenta su čvrst garant opredijeljenosti Vlade Crne Gore da pitanjima zaštite i unapređenja prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica prilazi s punom pažnjom i posvećenošću. Jačanjem postojećih institucija, kao i novim institucijama daje se novi zamah u ostvarivanju ovih posebnih prava.

Nove institucije, kakve su Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina i manjinski savjeti, dale su važan doprinos ostvarivanju manjinskih prava, očuvanju ukupnog nacionalnog identiteta manjinskih zajednica, kao i razvoju građanske Crne Gore. U ovoj oblasti, u proteklom periodu posebna pažnja je posvećivana socijalnom uključenju romske i egipćanske populacije u crnogorsko društvo. Crna Gora je učinila kvalitetne i vidne pomake na planu poboljšanja života Roma i Egipćana u svim oblastima. Vlada Crne Gore je prošle godine usvojila novi strateški dokument za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori za period 2012-2016.

Vjerska pitanja i prava vjerskih zajednica u Crnoj Gori su nedvosmisleno utvrđena već u Ustavu kojim se jemči pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovjesti. Vjerske zajednice su odvojene od države, ali im država garantuje ravnopravnost i slobodu u vršenju obreda i vjerskih poslova. U 2013. godini planirana je izrada predloga Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica. Država Crna Gora je potpisala ugovor sa Svetom stolicom, dok je Vlada Crne Gore zaključila ugovore sa islamskom i jevrejskom zajednicom.

Kada je u pitanju ostvarivanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori i obezbjeđivanje jednakih šansi i mogućnosti za žene i muškarce u svim oblastima društvenog života može se reći da je učinjen značajan napredak na uspostavljanju zakonodavnog okvira, kao i na edukativnim i medijskim aktivnostima u cilju postizanja de facto rodne ravnopravnosti. Posebna pažnja je usmjerena na povećanju učešća žena u politici, ekonomskom osnaživanju žena i podsticanju preduzetništva, kao i mjerama na suzbijanju nasilja nad ženama. U saradnji relevantnih državnih institucija i nevladinog sektora izrađen je i usvojen novi Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2013-2017. Nastavljena je i unaprijeđena saradnja sa lokalnim samoupravama na implementaciji principa rodne ravnopravnosti u politike i prakse na lokalnom nivou. Međutim, i dalje treba raditi na efikasnijoj primjeni zakonodavstva iz ove oblasti, naročito kada je u pitanju povećanje učešća žena na rukovodećim mjestima i suzbijanje nasilja nad ženama.

Zaštita porodice jedan je od naših ključnih prioriteta. Napominje, da 2010. godine usvojen Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, kojim je propisano pet zaštitnih mjera za žrtve nasilja u porodici i načelo hitnosti u postupcima koji se odnose na zaštitu od nasilja. Usvajanjem Strategije o zaštiti od nasilja u porodici 2011. godine Vlada Crne Gore je pokazala svoju odlučnost da unaprijedi zaštitu od nasilja u porodici. U ovoj oblasti neophodno je jačati saradnju svih relevantnih institucija i nevladinih organizacija kako bi žrtve nasilja imale svu neophodnu pomoć i podršku.

Posebno želim da istaknem doprinos civilnog sektora u sve aktivnosti na polju unapređenja standarda u oblasti poštovanja ljudskih prava. Učešće građana, civilnog društva i medija u sveobuhvatnim reformama Crne Gore dalo je važan razlog da je usvojen Izvještaj o napretku Crne Gore u sprovođenju reformi neophodnih za otpočinjenje pregovora o članstvu u EU.

Strateško je opredjeljenje Crne Gore da kontinuirano unapređuje vladavinu prava, pravni poredak i sistem zaštite prava i sloboda svojih građana. Crna Gora je posvećena daljem unapređenju i razvoju naše mlade i moderne države i približavanju kriterijumima neophodnim za punopravno članstvo u evro-atlanskim integracijama. Na našem putu prepunom izazova, ostvarujući brojne obaveze u normativnom i institucionalnom smislu napravljen je veliki iskorak u ostvarivanju ljudskih, građanskih, političkih, ekonomskih, socijalnih, kulturnih i drugih prava u Crnoj Gori. Naši zadaci, naši naponi, naše aktivnosti i u vremenu pred nama biće posvećeni unapređenju i normativnog i institucionalnog okvira zaštite ljudskih prava, ali pogotovu ćemo istrajavati na sprovođenju zacrtanih strateških opredjeljenja. Za taj put su potrebne sve snage ovog društva, a mi stojimo otvoreni za saradnju i spremni za obaveze.

Zahvaljujem na pažnji.